

«کتابشناسی جامع حکیم ناصر خسرو قبادیانی» توسط لیلا آجرلو تهیه و تنظیم شده که قرار است زیر نظر رحیم مسلمانیان توسط نشر و پژوهش فرزاد روز منتشر شود. شیوه کار در مقدمه کتاب بقلم رحیم مسلمانیان آمده که می‌خوانید.

درباره زندگی و آثار ناصر خسرو پژوهش فراوان، در شکل کتاب، مقاله و غیره انجام شده است. و هدف این کتابشناسی گردآوری فهرستی از آثار قطعی و آثار منسوب ناصر خسرو اعم از چاپی، خطی و مقاله‌ها به تمامی زبانهای موجود و نیز گردآوری فهرستی درباره شرح احوال و نقد آثار ناصر خسرو می‌باشد. به دلیل تردیدی که در منسوب بودن یا نبودن آثار ناصر خسرو وجود دارد آنها را جدا نکرده‌ایم و معیار ما در آوردن آثار ناصر خسرو وجود اثر مکتوب راجع به هر کدام از آثار وی می‌باشد.

در زمینه کتابشناسی ناصر خسرو یگانه کاری که انجام شده، کتابشناسی حکیم ناصر خسرو قبادیانی است که به کوشش استاد میرانصاری صورت گرفته، و به سال ۱۳۷۲ از طرف انجمن آثار و مفاخر فرهنگی در ۱۵۰ ص به چاپ رسید، تعداد عناوین این کتابشناسی ۸۹۴ عنوان می‌باشد که از این تعداد ۳۰۹ عنوان متعلق به نسخه‌های خطی است. این کتابشناسی در سال ۱۳۸۳ بدون تصحیح و تکمیل تجدید چاپ شد.

در تاجیکستان نیز در زمینه کتابشناسی ناصر خسرو کارهایی در جریان است. دکتر شاه زمان

رحمانوف در صدد همین کار است. ایشان فهرستی از کار خود را در اختیار ما قرار دادند که جای سپاس دارد.

علیرغم تمامی کوششی که بعمل آمده است این مجموعه حاوی تمامی آثاری نیست که به صورت‌های گوناگون از ناصر خسرو به چاپ رسیده است بلکه تمامی آن اطلاعاتی است که ما یافته‌ایم. و با توجه به منابع موجود و عدم دسترسی به تمام کتابشناسی‌های کشورهای مختلف و یکدست و کامل نبودن منابع، تهیه یک کتابشناسی جامع و بدون نقص وجود ندارد.

روش تنظیم

کتابشناسی ناصر خسرو در چهار بخش اصلی تنظیم شده است: نسخه‌های خطی، آثار چاپی، درباره‌ی ناصر خسرو و نمایه

نسخه‌های خطی: اطلاعات مربوط به نسخ خطی، بعد از ذکر نام اثر به ترتیب الفبایی، به نام کتابخانه‌ای که اثر در آنجا نگهداری می‌شود (نام کتابخانه‌ها به اختصار آمده و در بخش اختصارات نام کامل ذکر شده است) شماره بازیابی نسخه که با علامت ش (شماره) مشخص شده است، و از سطر جداگانه تاریخ کتابت، کاتب، (در صورت مشخص بودن)، نوع خط، نوع ترتیبات، تعداد صفحات و اطلاعات از این قبیل محدود می‌شود. تنظیم این بخش سنوی است و در پایان هر مدخل جهت بازیابی اطلاعات به منبع مورد استفاده ارجاع داده شده است. طبق اطلاعات موجود ۴۶۵ عنوان نسخه خطی مربوط به ناصر خسرو در کتابخانه‌های دنیا نگهداری می‌شود، که حدوداً ۲۵۲ عنوان از این تعداد در قلمرو ایران می‌باشد.

آثار چاپی: شامل آثار ناصر خسرو به صورت کتاب‌های مستقل، و یا بخشی از آثار که در مجموعه‌ها و مجلات و غیره به چاپ رسیده است. در این بخش ابتدا کتابهای فارسی، تاجیکی و سپس به زبانهای دیگر آورده شده است. این معیار زبانی در بخشهای دیگر نیز اعمال شده. در بخش آثار چاپ شده ناصر خسرو به فارسی، تاریخ چاپ، ملاک تقدم و تأخر می‌باشد. آثار تاجیکی و زبانهای دیگر (آلمانی، اردو، انگلیسی، ایتالیایی، ترکی استانبولی و قدیم، روسی، عربی، فرانسه) ذیل هر زبان کتابها در موضوعات خاص خود براساس الفبا تنظیم شده است. عناوین غیر فارسی (مقالات و کتابهای مستقل راجع به ناصر خسرو) به فارسی ترجمه شده، و مدخلهای با الفبای سرلیک، آوانگاری لاتین شده‌اند. در صورت چاپهای مختلف یک اثر، چاپ اول ملاک اصلی قرار گرفته و چاپهای بعدی به ترتیب سنوی ذیل آن آمده است. آثاری که عنوان دقیق آنها مشخص نبود، در داخل [] گذاشته شده است.

درباره ناصر خسرو: این بخش شامل کتابهای مستقل، مقالات و بخشی از کتاب راجع به

کتابشناسی جامع حکیم ناصر خسرو قبادیانی

تهیه و تنظیم: لیلآ آجرلو

زیر نظر رحیم مسلمانیان قبادیانی

تهران ۱۳۸۲

ناصر خسرو و پایان نامه‌ها می‌باشد. تمامی عناوین این بخش بعد از اعمال معیار زبان، به ترتیب الفبای نام پدید آورنده تنظیم شده است. جهت ارائه شکلی ثابت و یکسان از اسامی افراد، با مراجعه به منابع معتبر فارسی و لاتین، اسامی مستند سازی شده‌اند، و در مواردی که سال فوت نویسنده‌ای مشخص نبوده، و یا در قید حیات بوده‌اند، از تاریخ گشوده استفاده شده است، یعنی بعد از تاریخ تولد یک خط تیره و چند فاصله (به معنی ادامه دارد...) گذاشته شده است. در مواردی که نویسنده مشابه بوده، از تکرار نام نویسنده خودداری شده است و با خط تیره مشخص شده است.

نمایه: در پایان، دو نمایه، یکی به زبانهای فارسی، اردو، ترکی قدیم و عربی، و دیگری به زبانهای خارجی شامل آذربایجانی، آلمانی، اردو، ازبکی، انگلیسی، تاجیکی، ترکی استانبولی، روسی، فرانسوی، ژاپنی آمده است.

فهرستها به شماره مداخل ارجاع داده شده است نه به شماره صفحات.

مهمترین نکته‌ای که در پایان باید به آن اشاره شود این است که حجم زیاد کار در کتابخانه بنیاد دایرةالمعارف اسلامی انجام شد و بیشترین منابع مورد استفاده در همین مرکز موجود بود.